

CERCETĂTOR ÎN ANUL REVOLUȚIEI

În 1989 eram cercetător la Institutul de Sociologie al Academiei de științe Sociale și Politice, instituție condusă de Mihnea Gheorghiu, un om de o deplină civilitate. Eram singurul cercetător angajat la Institutul de Sociologie prin concurs, fără a fi fost membru de partid. Eram, de asemenea, singurul nemembru de partid care câștigasem un loc de doctorand în științe sociale. „Vinovați” de aceste încălcări absurde ale indicațiilor de partid fuseseră Aurelian Bondrea – un om cărui învățământ românesc universitar îi datorează foarte multe, fiind singurul care mai putea înmua indicațiile de partid în minister –, regretații Ovidiu Trăsnea și Ioan Aluș, Ion Drăgan, Septimiu Chelcea, Cătălin Zamfir, care nu numai că mi-au dat admiterea la doctoratură, dar au și suplimentat cu un loc, pentru a nu lăsa pe dinafară un politruc, devenit după Revoluție mare promotor al dreptei legionare. Ioan Drăgan îmi era șef la Institutul de Sociologie și, când am început să conduc cercetători și operatori de interviu, i-am copiat multe dintre bunele caracteristici de director. Septimiu Chelcea era modelul meu în metodologie, iar Cătălin Zamfir mi-a fost exemplu de hărnicie și entuziasm mulți ani la rând.

Programul de lucru era foarte flexibil: nu veneai la serviciu decât în zilele de salariu, când se făceau ședințele de partid, de producție și de ODUS – o organizație care cuprindea nemembrii de partid. Ședințele durau o oră, apoi veneau banii de salarii și fiecare pleca la treaba lui. Temele de cercetare se stabileau anual, prin negocieri cu finanțatorul, Academia de Științe Sociale și Politice. Puteai face absolut ce voiai. Eu am avut teme de cercetare privind populația și așezările din Delta Dunării și nordul Dobrogei, pentru că voiam să merg la pescuit în Delta și mă interesau populațiile de lipoveni, tătari, macedoneni și turci care mai rămăseseră prin zonă. Manuscrisul mi-a fost confiscat la prima percheziție domiciliară, în iulie 1988, și n-am reușit să-l mai recuperez. În general nu aveai decât o singură temă de cercetare pe an – comparativ cu 10-12 teme pe lună, câte predăm acum la IMAS. O „temă de cercetare” însemna că trebuia să scrii 20-30 de pagini pe an despre subiectul respectiv. Pu-

În anii '80, Academia de Înalte Studii a Partidului era cea mai bine dotată instituție din România la capitolul documentare socio-politică

FOTO: Arhivele Naționale

teai să le scrii cinstit, făcând cercetare de teren – în general cercetare calitativă, respectiv interviuri de profunzime și, rar, un fel de focus grupuri – și documentare de bibliotecă și de teren sau puteai să scrii „din burtă”. Nimeni nu te controla. Cei care scriau „din burtă” erau și cei care introduceau cele mai multe citate ideologice, documente de partid etc. În general, cercetătorii de calitate slabă. Nu aveai fonduri pentru cercetare cantitativă, dar aveai fonduri nelimitate pentru deplasări în țară. Cu toate acestea, erau cercetători care în viața lor nu scriseseră o pagină.

Bibliotecile erau pline de cărți foarte interesante, la o simplă cerere

și se dădea acces la fondul „S” (mai spun o dată, ca să înțelegă toți: o simplă cerere aprobată de directorul Bibliotecii; dacă adăuga și o pungă de cafea era sigur că obțineai viza „S”). La BCS și Biblioteca Academiei am citit lucrările lui Adam Michnik, publicate în franceză, cărțile lui Karl Polanyi despre despotismul asiatic, cele ale lui Pavel Câmpeanu publicate sub pseudonim în SUA și ale lui Silviu Brucan, publicate la Washington. Erau toate la bibliotecă, numai că trebuia să rezisti la frigul turbat iarnă – BCS și BA nu mai erau încălzite din iarna lui 1985. Ca să rezistăm, cei trei-patru cititori frecvenți, nu eram mai mulți, am făcut un acord de împrumut cu

personalul bibliotecilor. Așa că aveam acasă pe Brucan, Red Horizons al lui Pacepa și traduceri francezești ale lui Milovan Djilas, despre nomenclatura comunistă în Iugoslavia și URSS. Știu că vorbesc chineză pentru cititorii mai tineri, dar cei mai maturi pricep ce spun eu aici. Cărțile erau, trebuia doar să te duci la bibliotecă să le citești. Și să le înțelegi.

Având enorm de mult timp liber, de fapt aproape tot timpul nostru era liber, fiecare mai făcea câte ceva. Unii predau la facultate și câștigau enorm din meditații – cel mai infam sistem de drogare educațională pe care l-a cunoscut societatea românească. Alții făceau munci manuale – chiar și eu

am fost zidar și zugrav o vreme. Mergeam des pe la restaurantul Uniunii Scriitorilor, dus acolo de ziaristi de la Viața Studențească, unde începusem să scriu săptămânal de prin 1981. Fusesem invitat să scriu de regretatul Stelian Motju, dascăl al multor jurnaliști de azi, ca să-l înlocuiesc pe Vladimir Tismăneanu, plecat puțin în străinătate.

Stelian Motju avea nevoie de un comentator de carte social-politică și astfel am ajuns să scriu despre Denușianu, Z. Ornea, Iorga, Noica, J.J. Servan Schreiber, Toynbee și ce se mai publica la bunele edituri de atunci.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

Magistrala a treia de metrou: Gara de Nord - Dristor II

Joi, 17 august 1989, Nicolae și Elena Ceaușescu au inaugurat cea de-a treia magistrală de metrou, Gara de Nord – Dristor II. În țară, întreprinderile lucrau intens pentru îndeplinirea planului în avans. Totul în cinstea lui 23 August. Singurul eveniment consemnat de presă, la interne, fără legătură cu sărbătoarea națională, a fost eclipsa totală de lună.

Scînteia titra „Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Capitală. Noua magistrală a metroului, o modernă și remarcabilă cti-

torie a «Epoicii Nicolae Ceaușescu», a fost inaugurată, într-o atmosferă de profundă mândrie patriotică și aleasă recunoștință față de partid, față de marele său conducător... Un număr impresionant de locuitori ai Bucureștiului au ținut să ia parte la această nouă întâlnire cu iubitul conducător al partidului și al țării.

(Continuare în pag. a II-a)

Colaborarea lui Ceaușescu cu British Aerospace

În ziua de 16 august 1989 a avut loc la București o întâlnire între Ștefan Andrei, viceprim-ministru al Guvernului, și Robert McKinley, conducător al unei delegații a companiei British Aerospace (fostă British Aircraft Corporation – BAC) și director al Departamentului Aviației Civile. La discuțiile respective a participat și Eugeniu Rădulescu, ministrul Industriei Construcțiilor de Mașini.

Ofertele inițiale

Legăturile dintre România și compania britanică fuseseră stabilite în anul 1967. Mai multe colective de specialiști români elaboraseră în acest scop o serie de studii preliminare privind oportunitatea și posibilitatea asimilării în fabricație, în România, a unor avioane militare și civile, precum și a elicopterelor și motoarelor de aviație. Firma britanică a oferit cu acel prilej spre vânzare, pentru compania TAROM, șase avioane BAC 1-11. Aparatul respectiv fusese introdus în producția de serie în 1963. La sfârșitul anului 1968 fusese considerat „avionul european cu cel mai mare succes comercial”.

În același timp, compania BAC s-a angajat să comande la firma „Britten-Norman” 215 avioane bimotore, „Islander BN-2”, cu 9 locuri. Acestea urmau să fie asamblate în România, iar vânzarea lor pe alte piețe era asigurată de partea engleză timp de cinci-șase ani (1968-1973).

În competiția pentru dotarea companiei TAROM au fost luate în calcul și alte două aparate: Tu-134 (sovietic) și Caravelle 10 R (francez). În primul caz, specialiștii români au observat că primul avion Tu-134 nu putea fi livrat mai devreme de trimestrul I al anului 1969, iar acesta nu avea inversoare de jet – necesare pentru micșorarea distanței de aterizare. În plus, acel tip de avion „este imobilizat un timp apreciabil în reparații capitale la intervale relativ scurte... Capacitatea de transport este mai mică (72 locuri) față de alte avioane de aceeași categorie și chiar în comparație cu avionul Il-18, care are 89 locuri. Cerințele actuale sunt de a crește cât mai mult numărul de locuri, ceea ce are ca efect reducerea costului de transport pe pasager”.

La rândul său, Caravelle 10 R a fost oferit companiei TAROM de firma franceză Sud Aviation cu condiția unei „posibilități de acoperire prin «cooperare» numai pentru 12% din valoarea întregii furnituri de avioane. Cooperarea ar urma să consistă din executarea de către Industria Aeronautică Română, în timp de 10 ani (1968-1977) pentru partenerul francez, a unor părți de avion sau de elicopter, subansamble, piese, precum și montajul de avioane sau elicoptere complete”.

Comparând oferta franceză cu cea britanică, specialiștii români au ajuns la următoarea concluzie: „Avionul BAC 1-11 este de aceeași clasă (cu avioanele Tu-134 și Caravelle 10 R – n.red.), dar de construcție mai nouă; distanța sa de zbor și numărul de locuri mai redus decât în cazul avionului Caravelle sunt compensate de o viteză mai mare.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Patriotism

Am suferit foarte mult pe vremea comunistilor! Nu de foame, nu de sete, nu de lipsă de cărți, căci nu știu cum am făcut, dar am avut mereu cărți de citit. Și nu numai autori români. Din banii de buzunar, în loc să merg la cofetărie cu colegii, mă duceam la librărie, singură, și îmi cumpăram cărți.

Am suferit, după cum spuneam, de... discriminare! Mi-am adus aminte zilele acestea, căci se apropie august. Luna marilor manifestații.

Copil fiind, mi se părea ceva înalțător atunci când la televizor erau date imagini de la sosirea la aeroport a tovarășului din vreo țară străină. Când vedeam că se întinde covorul roșu știam că urmează melodia aceea pe care Armata o dădea onorului. Mă ridicam în picioare, în mijlocul odăii din casa bunicii, tararam-ta, tararam-ta-ta!, stăteam dreptă, serioasă și dam și eu onorul.

Asta era pe vremea grădiniței. Apoi am ajuns în școala generală, la București. Aproape de școala noastră, din cartierul Bercești, era un stadion. Când se apropiau sărbătorile acestea mari cum ar fi 23 August, se făceau pregătiri uriașe. Veneau artiști – de muzică, actori – acolo i-am

văzut în carne și oase pentru prima dată pe mulți dintre ei – spectacolul dura câteva ore, se cânta, se dansa, se făceau tablourile acelea frumoase, perfecte de către public. Se mâncau mici, se bea bere. Și românii (clasa muncitoare) veneau, umpleau stadionul, se lăfăiau în muzică, mici și bere. Săreau pe artiști, luau autografe, aplaudau și scandau numele conducătorului iubit. Am fost la multe asemenea spectacole pe micutul stadion din Bercești.

Dar... să revenim la discriminare... Într-o vară, înainte de vacanță, elevii mai mărunți din școala din Bercești am fost scoși pe holurile clădirii. Iar responsabili cu partidul – asta am înțeles mai târziu – au făcut următoarea treabă – se uitau la noi, ne măsurau din priviri, apoi unii dintre noi primeau câte o palmă pe umeri. Din păcate, eu nu am primit palmă! Și, uite-așa, nu am ajuns niciodată să fiu în inima tablourilor de pe stadion, și cu atât mai puțin pe terenul stadionului, acolo unde au ajuns colegii mei și au dansat cu flori și pancarte! Tare mult am suferit!

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

17 august (joi)

Soarele a răsărit la 6:20, a apus la 20:18
Luna a răsărit la 20:30, a apus la 6:26
Sărbătoare creștină: Sf. Sfinții Mc. Miron, Sf. Mc. Straton, Ciprian și Tirs

S-a întâmplat la 17 august 1989

● Procesul de reconciliere națională în Ciad a fost de deplin înfăptuit, sarcina deosebit de importantă care stătea atunci în fața poporului ciadian fiind întărirea unității naționale în numele dezvoltării – a declarat ministrul Agriculturii al

Ciadului, Gouara Lassou, aflat în vizită Ouagadougou. În cursul acestei vizite el a înmănat șefului statului Burkina Faso, Blaise Compaore, un mesaj din partea președintelui Ciadului, Hissene Habre – relata agenția TASS

● Într-o declarație făcută la Buenos Aires, ministrul argentinian al Relațiilor Externe, Domingo Cavallo, a anunțat realizarea unui acord privind inițierea, la sediul ONU din New York, de negocieri directe între Argentina și Marea Britanie. El a precizat că negocierile preliminare se desfășurau între reprezentanții celor două țări la ONU. Dialogul direct dintre Argentina și Marea Britanie punea capăt unei stări de tensiune și necomunicare între țările respective, ivită în urma conflictului din 1962.
Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

17 AUGUST

Tot tata. Prima lecție de etică, primele lecții de istorie.

Avem vreo 4 ani. Era o zi însorită. Stăteam cu tata pe banca din fața reședinței preturii de la Rădici, învățând de miresma florilor multicolore. Nu mai țin minte motivul pentru care, tocmai în acea dimineață a blândității, fusesem, la un moment dat, arțăgoasă și, în agresivitatea mea, am încercat să-l lovesc pe tata. Mi-a oprit mâna și mi-a zis că nu e voie să dau în mama sau în tata, pentru că acei copii care își lovesc părinții, din pedeapsă, Dumnezeu le înlocuiește brațul mobil și viu cu unul de lemn.

Pentru mine noțiunea de „lemn” (în acea zi, mai neclară decât cea de Dumnezeu) se asocia cu lingurile de lemn ale mamei și, deodată, m-am văzut cu două linguri mari de lemn, rigide, atârându-mi din umeri, în locul brațelor mele moi și călduțe.

Prica de această cumplită pedeapsă – care mi-a permis totodată să măsoz și gravitatea faptei mele – a fost, cred, convingătoare. Nu-mi amintesc să mai fi încercat să ridic mâna asupra părinților mei.

Această experiență mi-a revelat totodată un sentiment confuz, eu drept, al păcatului (al culpabilității) și teama de păcat și de pedeapsă. Ceea ce nu m-a împiedicat, mai târziu, să-l și pot evita. Am dobândit însă cu același prilej și un fel de intuiție vagă că în lume există o

regulă implacabilă a Dreptății, mai puternică chiar decât tata (care mi-ar fi iertat abaterile fără prea mari pedepse) și chiar decât mama (care ar fi putut să mă ierte și fără această regulă nu-mi îngăduie să fac tot ce vreau.

Pe aceeași bancă din fața casei și cam în aceeași perioadă, îl ascultam pe tata spunându-mi istorioare. Am reținut în mod deosebit „povestea adevărată” a Ecaterinei Teodoroiu și pe cea a lui Horia, Cloșca și Crișan. Acestea au fost de fapt primele mele lecții de istorie, prin care am descoperit o altă dimensiune a timpului – trecutul. Pentru mine, până atunci nu exista decât prezentul, care mă învăluia în eternitatea lui.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

„Mătușa mea e paralizată, nu senilă”

Mare teavatură mare la un important institut de cercetare într-un domeniu de vârf al revoluției tehnico-științifice! Tovarășul Bebe Ionescu, reputat specialist, autor al unor numeroase și deosebit de importante lucrări științifice foarte apreciate în țară și în străinătate, totodată cadru de nădejde al organizației de bază PCR și cu mari perspective de promovare politică și profesională, a depus cerere de plecare definitivă din țară, urmând să se stabilească – tocmai – în SUA.

Toată lumea este în fierbere, se fac tot felul de speculații, se emit păreri, există informații contradictorii. Dată fiind gravitatea cazului, tovarășul Bebe a fost chemat și prelucrat la toate nivelele, de jos până sus. Nimic! Tovarășul rămâne neclintit în hotărârea lui: vrea să plece definitiv în „State”.

Până la urmă, cazul ajunge la primul secretar al Comitetului județean de partid. În consecință, tov. Bebe este invitat „la sediu”, la o discuție sinceră, tovarășească.

– Măi, tovarășe Bebe, îi ia cu binișorul „tov. Prim”, uite, am să discut cu dumneata așa, ca de la comunist la comunist, ca de la om la om. Eu ți-am studiat cu atenție dosarul. Dumneata ai origine sănătoasă, ești un exemplu înaintat în ceea ce privește activitatea profesională și științifică, ai o viață de familie exemplară, nu ai fost niciodată sancționat pe linie de partid sau de serviciu. Atunci de ce dorești să-ți părăsești țara natală! Hai, fii sincer cu mine și, dacă ai nemulțumiri sau probleme, discutăm și le rezolvăm.

– Tovarășe prim secretar, răspunde Bebe, vă mulțumesc din tot sufletul pentru atenția și pentru încrederea pe care mi le acordăți. Tocmai de aceea, vreau să vă spun, cu mâna pe inimă, că nu am nici un motiv, politic sau profesional, să plec din țară.

– Și atunci, de ce ai depus cerere de plecare?
– Din motive strict personale.
– Ce vorbă e asta „motive strict personale”, tovarășe Bebe, dumneata nu știi că problemele fiecărui cetățean sunt și problemele noastre, ale colectivului? Te rog să îți deschizi sufletul și să îmi spui ce probleme ai și îți promit că vom face totul pentru ca să o rezolvăm.

– Uitați ce este, tovarășe prim-secretar, eu am o mătușă în vârstă de 112 ani care locuiește în SUA și acum este foarte bolnavă. Este paralizată și m-a chemat să stau cu ea, mai ales că sunt și singurul ei moștenitor. Pentru că, vreau să știți și lucrul ăsta, mătușa mea este multimiliardară în dolari și, după cum v-am spus, eu sunt singurul ei moștenitor.

– Bată-te să te bată, tovarășe Bebe! Păi, ăsta-i un motiv temeinic pentru care tu să dorești plecarea definitivă din țară?

– Este, tov. Prim, cum să nu fie, atâta vreme cât eu nu văd o altă soluție.

(Continuare în pag. a II-a)

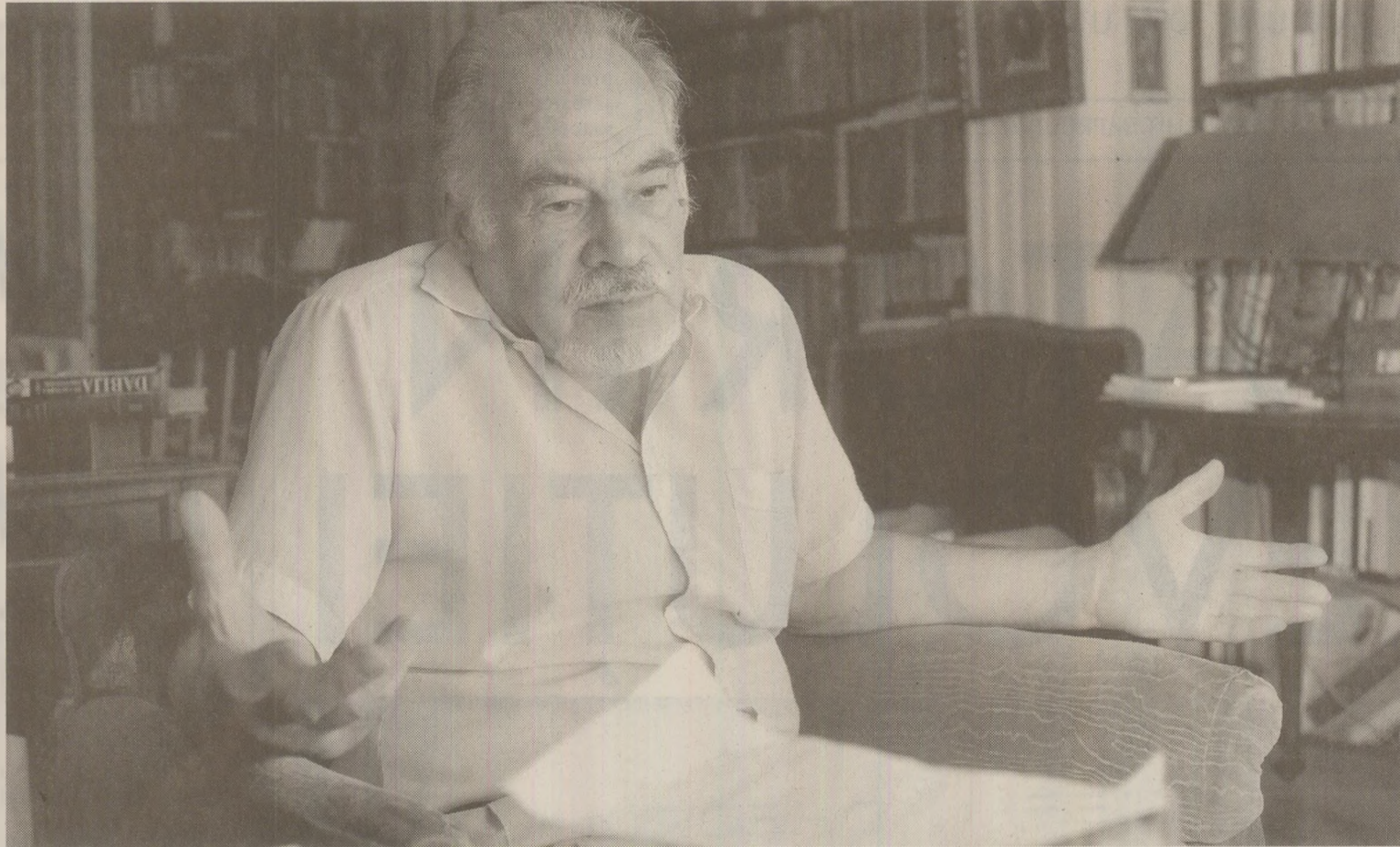
Ultimul an de existență al Academiei RSR

Recent, istoricul Dan Berindei a publicat o monografie a Academiei Române, în care a tratat istoria acestei instituții de la fondare până în zilele noastre. Reproducem în continuare fragmente din capitolul dedicat anului 1989, cu mențiunea că selecția textului aparține redacției.

Cel din urmă an al existenței Academiei RSR se înfățișează și mai sărac ca precedentul: cinci dări de seamă, 22 de reuniri, zilele academice ieșene și clujene și, pentru întâia oară, și zilele academice timișene și patru aniversări și comemorări. Poezia polonă contemporană, Spații liniare ordonate topologic, Wittgenstein în gândirea contemporană, Progrese recente în biofizica celulară, Scleroza multiplă, Probleme actuale ale geometriei, Contribuții la cunoașterea romanității balcanice, Probleme actuale ale teoriei probabilităților și statistici matematice, Martin Heidegger și contemporaneitatea filosofică, Semnificația și însemnătatea istorică a Revoluției franceze au reprezentat temele unor sesiuni sau ședințe, care dezvăluiau, ceea ce era cel mai important, că Academia rămănea un înalt for de știință și cultură, în ciuda presiunilor neîncetate, a greutăților și a piedicilor care i se puneau. Ea nu-și uita nici funcția națională, chiar în acel an comemorând, între altele, la 15 iunie, cei 100 de ani împliniți de la moartea lui Mihai Eminescu.

Cum a arătat și fostul președinte din acea vreme, „situația cea mai grea” pentru Academie era reprezentată de „subordonarea” ei „față de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie”, tamponul fiind însă academicianul Ioan Ursu, „un mare protector”, cum îl caracterizează academicianul Radu Voinea, cel „care primea direct de la Elena Ceaușescu toate loviturile, reproșurile, chiar insultele, pe care însă nu le transmitea în jos”.

În cursul anului 1989 au mai încetat din viață un academician – Vasile Petre Jitariu – și trei membri corespondenți. În momentul trecerii într-o nouă fază a existenței ei, Academia număra, în preajma lui 22 decembrie 1989, 93 de membri, din care 34 erau membri titulari și 59 membri corespondenți. Secțiile de Matematică, Geologie și Istorie dispuneau de câte doi membri titulari, Secția de Fizică doar de unul singur, iar cea

Academicianul Dan Berindei relatează că, în 1989, regimul manifesta o nepăsare îngrijorătoare pentru soarta Academiei Române. Spre exemplu, administrația centrală avea în componență doar... șapte persoane FOTO: JURNALUL FOTO

de Biologie de nici unul! Două secții – Geologia și Istoria – nu mai cuprindeau decât câte doi membri corespondenți! Când Elena Ceaușescu a fost solicitată să permită noi alegeri, răspunsul ei a fost că „și 99 sunt prea mulți!” Având în vedere și media de vârstă a membrilor ei, Academia era condamnată la dispariție!

Spre sfârșitul anului 1989, administrația centrală a Academiei era alcătuită doar din șapte persoane, acoperind fiecare unul din servicii – cancelarie, personal, relații externe, contabilitate, o sefă de cabinet, un mecanic instalator și un portar – președintele era ajutat de doi vicepreședinți – Ioan Anton și Cristofor Simionescu

– și, de asemenea, de secretarii științifici ai secțiilor care lucrau benevol o zi pe săptămână. De asemenea, ființa mai departe o legătură cu membrii fostelor institute ale Academiei, dornici de o reintegrare sub subordinea înaltului for. Localul Academiei era stinger în peisajul cenușiu al Bucureștilor a celor vremi apăsătoare. Vizitatorul își auzea pașii străbătându-l și rar întâlnea pe câte cineva! Academia prizonieră părea condamnată la o ieșire din istorie, deși cu câteva puține excepții pătrunde din spațiul politic fără o justificare științifică ori de valoare culturală, membrii ei reprezentau elitele națiunii, chiar dacă în afara zidurilor ei se găseau încă alte

elite reale, împiedicate pe criterii social-politice de dictatura absurdului și-și dobândeau locul cuvenit în înaltul for prin valoarea și opera lor. Academia era un simbol al încetării în care era supusă o țară! Ca întreaga națiune, ea avea să rămână, atunci când condamnarea la dispariție părea a se concretiza într-o perioadă relativ nu prea îndepărtată, momentul fericit al descătușării și al eliberării și să păsească într-o nouă etapă a lungii ei existențe istorice.

Dan BERINDEI
Istoria Academiei Române (1866-2006),
București, Editura Academiei Române,
2006, p. 402-403

Nici nu moare, nici nu trăiește...

În memoriile sale, istoricul clujean David Prodan a descris atmosfera încordată care exista la Academia Română în 1989, lăsată să moară, ca instituție: fondurile de carte erau „despuiate”, iar cercetarea subfinanțată.

Academia, cea mai înaltă și mai veche instituție a noastră de cultură, mândria noastră de ieri, nici nu moare dar nici nu trăiește. Paralizată în funcțiunile ei e redusă, despuată de toate favorurile de până aici. Ba e expropriată până și de fondurile ei de premii, și de cele lăsate de academicienii pentru a-și prelunge specialitatea încurajând-o în urmași. Am trăit cu gândul că voi putea încuraja o continuitate în specialitatea-mi și printr-un fond de premii la Academia, cum se obișnuiește în toate Academiiile din lume. N-am avut nici proprietăți, nici moșteniri. Nu beau, nu fumez, nu cheltuiesc cu călătorii. Am economisit ban cu ban din activitatea mea științifică cu gândul că voi putea constitui un asemenea fond de încurajare. Iluzii. Suntem expropriați fără nici o lege, fără nici un decret, din simplă hotărâre personală, mai bine zis dintr-o simplă neînțelegere a rostului unei academii, dacă nu din ură pentru orice activitate culturală. Deși fondurile se găseau în casa Statului. Sunt doar frustrați cercetătorii de micile ajutoare, la răstimpuri rare, de micile ajutoare de încurajare.

Cu ce am păcătuit, cu ce a păcătuit munca, știința noastră, de trebuie scoasă în afară de lege?

Biblioteca ei, cea mai veche, cea axată înainte de toate pe strângerea a tot ce privește poporul român, istoria și cultura lui, e despuată treptat de fonduri și va fi în continuare, de fonduri lăsate de academicienii casei proprii. Ba acum o paște o primejdie și mai mare, ideea constituirii „Bibliotecii Naționale” (...), și cum ne place să organizăm și să reorganizăm, să deranjăm organizarea constituită, cu funcțiuni stabilite și încercate, n-ar fi mirare ca chiar ea să fie cea lovită.

N-ar fi înțelept ca bibliotecile principale, fundamentale, cu organizare și tradiții proprii, demult stabilite, să fie cuprinse într-un organism unic, păstrându-le locul, organismul și funcțiunile proprii, fără să fie delococate, așa cum Institutul Franței de pildă, cuprindea toate academiile franceze fără să se deranjeze în funcțiunile lor? O asemenea Bibliotecă Națională va putea avea un organism central de coordonare, un catalog central de orientare și nu altceva. Concentrarea fizică putea duce la distrugerii fatale, în timp ce dispersarea ar putea fi în mare măsură salvatoare. Dar pentru aceasta ar trebui să ne ridicăm la altă înțelegere a culturii.

David Prodan, Memorii, București, Editura Enciclopedică, 1993, p. 93-94

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Oamenii ai muncii din marile întreprinderi ale Capitalei, studenții și elevii, pionierii și șoimi ai patriei le-au venit în întâmpinare cu inimile pline de bucurie, cu cele mai alee sentimente de dragoste și prețuire.”

Tovarășii au coborât în toate stațiile de pe traseu. Pretutindeni înțesate de aplaudaci. Care-au scandat („cu însuflețire”), „Ceaușescu – PCR!” „Ceaușescu și poporul!”, „Stima noastră și mândria – Ceaușescu, România”, „Ceaușescu reales, la al XIV-lea Congres!” „Ceaușescu să trăiască, România să-nflorească!”.

Eclipsă totală de Lună

În noaptea de 16 spre 17 august, a avut loc o eclipsă totală de Lună, în România fiind vizibilă doar prima parte a acesteia. Luna a intrat în penumbră la ora 03:23, începutul eclipsei parțiale a avut loc la ora 04:21, începutul eclipsei totale – ora 05:20 minute, faza maximă producându-se la ora 06:08. Luna a apus la ora 06:23, înainte de finalizarea eclipsei totale.

Creștea Muzeul Național de Istorie al RSR

Inaugurarea a avut loc în cadrul unei vizite mai ample în Capitală, începută pe șantierul construcției Muzeului Național de Istorie al Republicii Socialiste România. Construcția „veneă să întregască zestrea edificată a Capitalei” extinzându-se pe o suprafață de peste 150.000 mp. „Frumusețea construcției este întregită și de faptul că fațada Bulevardului Știrbei Vodă este strălucită de un balcon impunător, având de o parte și de alta trepte construite în formă de amfiteatru, acestea constituind tribuna oficială pentru marile demonstrații ale oamenilor muncii din Capitală cu prilejul unor evenimente politice de însemnătate deosebită în viața țării”, scriau gazetarii Scitei.

Aplaudaci și cumpărători

Mai departe, după o plimbare pe Bulevardul Victoria Socialismului, flancat de „edificiile Epocii Nicolae Ceaușescu”, Tovarășii au vizitat Magazinul pentru copii și tineret și Magazinul Universal „Unirea”, unde au cerut informații și au dat „indicații” în legătură cu desfacerea și etalarea mărfurilor.

Ceea ce nu mai scriu ziarele, „în ciuda” sosirii lor, fuseseră umplute rafurile de mărfuri. Iar „mobilizații” pentru aplauze mergeau bucurioși la asemenea obiective. Căci după ple-

carea oaspeților erau primii cumpărători.

Târguri și sărbători

La Ambasada Indoneziei la București a avut loc o recepție, organizată de ambasadorul R. Heman Benny Mochtan cu ocazia Zilei naționale a Republicii Indonezia.

Și la Ambasada Republicii Democratice Germane din București au avut loc manifestații, organizate cu ocazia ediției de toamnă a Târgului internațional de la Leipzig (3-9 septembrie). Helmut Flachs, director în cadrul Oficiului de târguri de la Leipzig, a vorbit despre tradiționala participare a României la târg și despre bunele relații de colaborare dintre România și RDG. La ediția '89 România a prezentat produse din domeniile construcțiilor de mașini, mijloacelor de transport, chimiei, aparaturii medicale, electrotehnicii, confecțiilor, textilelor și tricotațelor.

La Sibiu, inul de fuior s-a făcut mare

„Oamenii muncii de pe ogoare” raportau încheierea recoltării inului de fuior, a ovăzului, a fasolei. Toți cu producții mari la hectar și toți peste prevederile planului. Conform obiceiului, după încheierea unei etape agricole, toată presa cita raportările din „telegamele primite de tovarășii Nicolae Ceaușescu de la oamenii muncii din agricultură”. Era rândul județelor Sibiu, Vaslui și Sălaj. Astfel, Comitetul județean Sibiu al PCR raporta terminarea recoltării inului de fuior și obținerea unei producții medii de 7.065 kg tulpini și 1.250 kg sămânță la hectar. Județul Vaslui încheie recoltarea la ovăz cu o producție de 5.140 kg/hectar și la fasole cu o producție medie de 5.028 kg/ha. Județul Sălaj anunța numai producția la fasole: 5.045 kg/hectar.

Intrecerile din Vale

În Valea Jiului, minierii se întreceau continuu pentru a da patriei mai mult cărbune. Mai îndrăgii, în preajma marilor sărbători – 1 Mai și 23 August. Colectivul Întreprinderii Miniere Paroșeni din Valea Jiului – unitate, „Erou al Muncii Socialiste” – raporta, „în ciuda zilei de 23 August și a Congresului al XIV-lea al partidului” înregistrarea unei producții suplimentare de 191.000 tone cărbune cocsificabil. „Întreprinderea Mineră Căpeni – unitate distinsă cu „Ordinul Muncii” clasa I pentru rezultatele obținute în întrecerea socialistă din 1988...”, raporta cu mândrie indicatorii de plan realizați la producția-marfă și producția fizică pe 8 luni cu 15 zile înainte de termen.

Alexandra ZOITA

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

„Matusa mea e paralizată, nu senilă”

(Urmare din pag. 1)

– Cum să nu existe soluții? Ți-o spun imediat. Uite cum procedezi: mergi la matusa dumnilă și discuți cu ea să vină cu dumneata aici, în România. O internăm imediat la un spital de specialitate și o tratăm cu toată atenția, așa după cum ne cere grija față de om

– Da, dar ea are acolo, în State, economiile depuse la bancă.

– Asta-i acum?! Nimic mai simplu: își transferă banii la noi, la CEC și ia pe ei o dobândă foarte bună. Pe deasupra, face și un gest patriotic, fiindcă, în acest fel, contribuie la sporirea avuției noastre naționale. Ei, ce spui, facem așa cum ți-am indicat?

Tov. Bebe stă câteva momente pe gânduri și apoi zice:

– Tovarășe prim secretar, poate că nu m-am exprimat eu foarte clar: matusa mea e paralizată, nu senilă.

Serban CIONOFF

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Patriotism

(Urmare din pag. 1)

Mi-am luat revanșa, însă, de două ori. Prima dată, atunci când tovarășul a venit într-o vizită la institutul din Bercești. M-am îmbrăcat frumos, m-am așezat printre oamenii muncii și am aplaudat, fericită că fac parte din acest mare moment. Răzbușarea totală pentru lipsa mea din toate celelalte momente a fost... am apărut la televizor! Hahahah! Câtă prostie!

A doua oară când mi-am luat revanșa a fost în 1989. Era iarnă, frig mare, iar pe noi ne luaseră de la școală, de data aceasta eram liceană, și ne-au dus de ne-au aliniat pe undeva prin Titan și facem frumos când vine tovarășul în vizită la Întreprinderea 23 August. Eram tot liceu. Cu profesori cu tot, normal. Am stat noi ce am stat, am degerat, am înghețat și până la

urmă cuiva îi vine ideea să plecăm, să mergem la cinema. Deși cu puțin timp înainte de femeie încercase să iasă din formație, să fugă la metrou, eram aproape de o intrare la metrou, imediat a fost aruncată la loc de un tip care urmărea să nu plece nimeni. Nu știu cum am făcut, dar clasa noastră a plecat toată la film! Eram la câțiva pași de locul incidentului cu femeia!

A doua zi... au început amenințările, că vom fi dați afară din școală, că vom fi deportați, cu tot cu familie în agricultură, și așa mai departe. Apoi toți profesorii, în cascadă, ne-au dat lucrări de control.

Noroc că la scurt timp a venit revoluția și am scăpat. Aceiași profesori care ne amenințau cu deportarea, acum se gudurau pe lângă noi și... se dădeau prieteni cu Petre Roman.

Carmen ANGHEL-DOBRE

CURS DE JURNALISTICĂ (20)

PRELUCRAREA INFORMAȚIILOR PENTRU MESAJE CU STRUCTURĂ COMPLEXĂ

Fiți atenți la implicațiile cuvintelor

Meseria ziaristilor este de a spune ceea ce intenționează, nici mai mult, nici mai puțin, dar uneori, folosind anumite cuvinte, ei exprimă valori și judecăți în articole unde acestea nu-și au locul.

Luată reformă. Ceva bun prin definiție. Cuvântul înseamnă „a face mai bine prin îndepărtarea greșelilor sau defectelor”. De aceea politicienii, legislatorii și partizanii de toate nuanțele se dau în vânt după atașarea cuvântului la progresul pe care-l susțin (...)

Deci, dacă nu vă referiți la schimbări pe care marea majoritate a cetățenilor le consideră bine-venite, ați face bine să nu le numiți din proprie inițiativă reforme. Numiți-le schimbări sau revizuirii. Dacă „reformă” apare în titlul unei legi sau al unui program oare deranjant pe tot atât de mulți pe câți încântă, arătați limpede că „reformă” este cuvântul folosit de cei ce susțin programul, nu de dv.

Iată alte câteva cuvinte cu care trebuie să fiți atenți:

A admite, că în admiterea unei

crime, implică cedarea fără tragerea de inimă, sub presiune. „Președintele companiei a admis că ratele dobânzilor n-au fost folosite în estimarea producției” sugerează că el a dat declarația după ce un reporter abil l-a strâns cu șurubul. De fapt, el dăduse informația de bunăvoie. Folosiți „a spus”.

Birocrat – Un termen peiorativ pentru „persoană oficială, funcționar, funcționar guvernamental”.

Candid, franc – „Avocatul apărării a spus franc că procesul depindea de un singur martor”. De unde știți că era franc? De ce să nu lăsați astfel de declarații să vorbească ele însele, fără comentarii?

A pretinde nu este sinonim cu „a spus”. Pretinzi un drept (disputat). Într-o propoziție ca „poliștii au pretins că a văzut pistolul”, verbul aruncă cândă îndoială asupra celor spuse. Folosiți cuvântul numai când această este intenția dv. Cuvântul este corect folosit în această propoziție: „Avocatul companiei au pretins că patentele se refereau și la hărțile fotografice”. Ne îndoiim, într-adevăr.

Pentru același motiv, în „Sunt o cântăreață mai bună decât majoritatea cântăreților mai tineri, a pretins diva”, folosirea este îndreptățită. Dar „Am cântat la Metropolitan Opera vreme de 23 de ani, a pretins ea” este stupid dacă ea dă o simplă declarație.

Porțiță (de scăpare), ca și „aranjament” sau „uneltire”, are conotații de procedee șirete, întortocheate. Ceea ce nu este cazul atunci când contribuabilii se folosesc de breșe permise de lege. Pe de altă parte, este corect să scriem despre o lucruri mai puțin ofertant decât tot ceea ce ai mai făcut până acum... Deși scenariul are unele premise și calități care m-au îndemnat să-l accept și pe care le-am relevat, scrierea lui Everac este seacă și nu-ți dă posibilitatea să te adăpi prea mult, ca să nu nu vorbești de ceea ce este vetust și chiar rupt de realitate, așa cum sunt de fapt flash-backurile, pe care m-am hotărât să le scot. Voi întâmpina, desigur, rezistența lui Everac, dar voi pune piciorul în prag și, cu tot riscul unui scandal, voi condiționa facerea filmului de scoaterea lor. După cum, dacă mult stimulat tov. Dulea nu va aproba distribuția, voi proceda în același mod. Voi renunța la film fără prea mari regretate. În orice caz, hotărârea de a nu mai face film în aceste condiții și în acest climat a devenit foarte precisă pentru mine.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal.
Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 537

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Desigur, pe lângă aceste două evocări istorice, tata îmi povestea și repovestea clasicele bame ale lui Creangă și Ispirescu. În mod paradoxal, preferința lui părea să incline mai mult în favoarea celui dintâi, în timp ce pe mine mă încânta fantasticul și feericul lui Ispirescu. – Nu vreau cu „Punguța”, vreau cu „Făt-Frumos!” Ceva nu mi se părea în regulă la Creangă, fără să pot spune ce anume nu-mi plăcea în povestirile lui. Abia mai târziu, rezervele mele instinctive din copilărie au prins contur. Cu siguranță nu savuram la acest scriitor egoismul personajelor, cruzimea lor surzătoare, șmecheria și realismul lor vulgar.

Lucrurile stăteau cu totul alfel când era vorba de zâne și zmei, de Ecaterina Teodoroiu sau de Horia, Cloșca și Crișan! La Ecaterina m-a fascinat forța acestei „fetițe” de a pleca în război și-și apere tara și să reaprindă curajul în suflutele ostășilor. Aprape înfrânți. Cât n-aș fi dat pe atunci să devin ca ea!

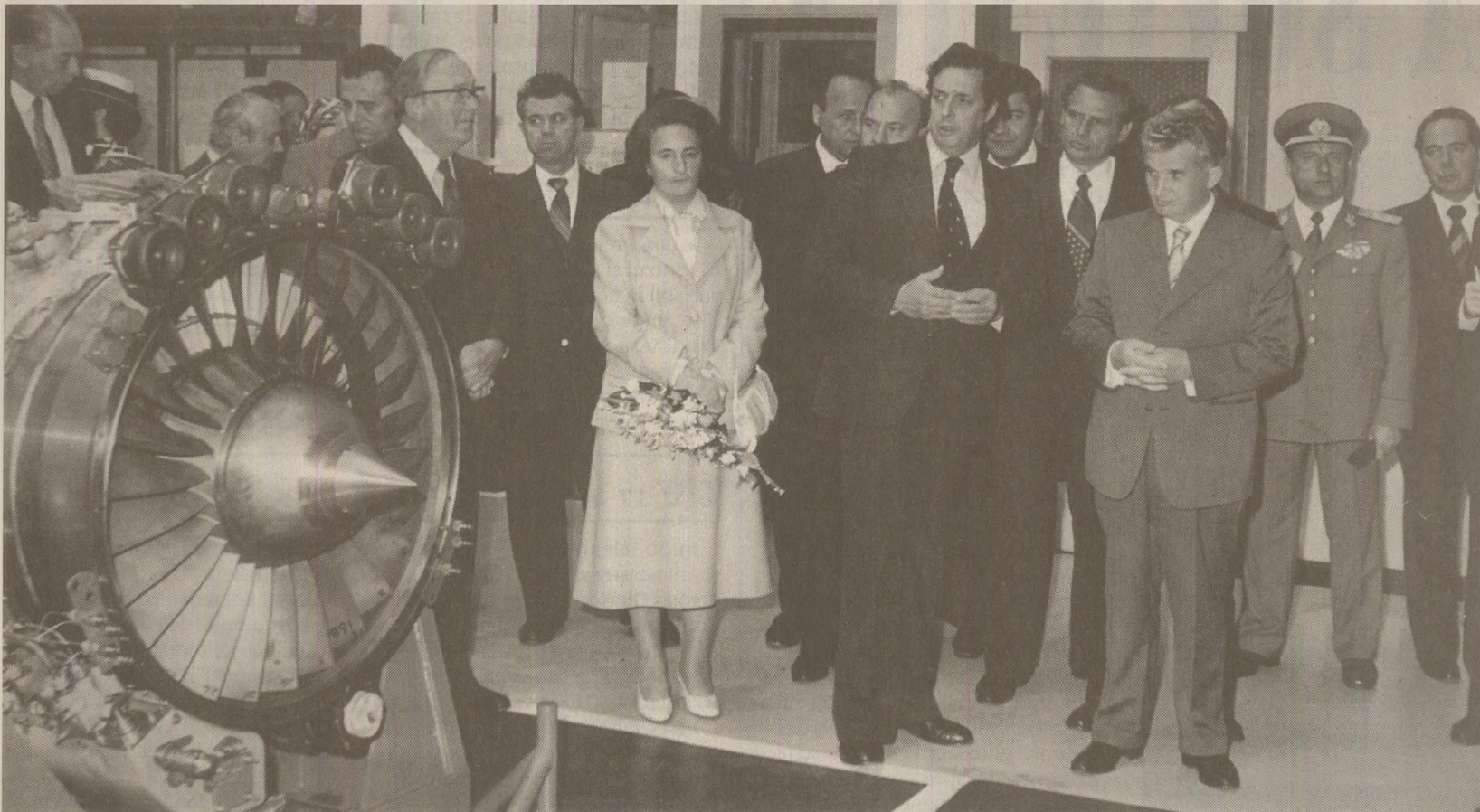
La Horia și Cloșca – mai puțin la Crișan – m-a impresionat refuzul lor de a mai îndura aspirarea căreia românii (era explicația tatei) îi erau supuși, iar apoi condamnarea lor la

moarte prin tragere pe roată. Nu-mi puteam închipui în ce consta această și cerem mereu lămuriri suplimentare. Îl condamnăm oarecum pe Crișan pentru că s-a eschivat pedepsei, luându-și singur viața și desolidarizându-se de tovarășii săi. Cert e că atunci am aflat pentru prima oară că o ființă își poate provoca singură moartea. Această descoperire mă tulbura. Nici tata nu părea a o accepta. Actul lui Crișan a rămas în conștiința mea, mult timp după aceea, ca un gest de lașitate și de trădare a unei prietenii. Abia acum, în ultima vreme, meditănd din nou asupra atitudinii lui Crișan, am reușit să-mi modific interpretarea. Mă întreb dacă gestul lui n-a avut mai degrabă semnificația unui act de împovărire supremă înjosirii. Refuzul de a se lăsa umilit de dușmanii săi: „M-ați condamnat la cea mai înjositoare pedeapsă, roată. Dar nu vă dau această satisfacție. Imi dau singur moartea pe care eu insumi mi-o aleg...”

Doina Cornea, Jurnal.
Ultimele caiete – urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonard Luhaș, moderată și consemnată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, 2009, p. 81-82

Colaborarea lui Ceaușescu cu British Aerospace

Nicolae Ceaușescu a dat o importanță deosebită colaborării României cu British Aerospace. În timpul vizitei în Marea Britanie, din 1978, a inclus în itinerar și această companie. FOTO: Arhivele Naționale

(Urmare din pag. 1)

Astfel, la o distanță de 2.000 km, productivitatea orară a avionului BAC 1-11 este de 64,2 mii pasageri-km față de 61,0 mii pasageri-km la avionul Cavallé 10 R. Deși capacitatea avionului BAC 1-11 este mai mică decât la Cavallé, totuși economicitatea per pasager-km este mai mare datorită vitezei sporite.

Șase BAC 1-11 pentru TAROM

La 15 februarie 1968, Nicolae Ceaușescu a discutat și aprobat în ședința Comitetului Executiv al CC al PCR „achiziționarea din Anglia, până în anul 1970, a șase avioane turboreactoare de tipul BAC-111; încheierea acordului cu firma BAC pentru construirea în România, în cooperare, a avionului de tip „Islander” (6-10 locuri) și

a avionului (turbopropulsor, cu două motoare - n.red.) de tip BAC 201 (30-50 locuri)”. Totodată, membrii Comitetului Executiv au fost de acord „să se ducă discuții neoficiale pentru obținerea licențelor de fabricație în România a unui tip de avion cu reacție pentru dotarea forțelor aeriene militare”.

În convorbirile pe care le-a avut cu sovieticii la Moscova, la începutul lunii decembrie 1967, Nicolae Ceaușescu a solicitat acordarea licenței de fabricație a avionului de vânătoare, însă liderul român nu era sigur că o va primi. De aceea, în finalul ședinței din 15 februarie 1968, Ceaușescu a declarat: „În cadrul acestor discuții (cu reprezentanții companiei BAC - n.red.) până la urmă putem să le spunem că vrem să luăm și avioane militare. Să nu lășăm doar ei să ne tatoneze”.

Primul zbor al unui avion BAC 1-11 destinat companiei TAROM, din seria 424 EU, a avut loc la 23 ianuarie 1968. Acesta avea două motoare Rolls-Royce

Spey 25 Mk. 511 și a fost livrat companiei TAROM la 14 iunie 1968, fiind înmatriculat YR-BCA. Următoarele cinci avioane BAC 1-11 din aceeași serie au fost recepționate de autoritățile române până la sfârșitul anului 1969.

România cumpără din nou de la BAC

În perioada 1972-1982, firma britanică a realizat încă 35 de avioane BAC 1-11, cele mai multe fiind cumpărate de compania TAROM în anul 1975. Cele cinci aparate din seria 525 FT au fost livrate în anul 1977. Ulterior, România a cumpărat încă 2 avioane din seria 525 FT și unul din seria 487 GK (versiune cargo), compania TAROM primindu-le în 1981-1982. Până în anul 1983 au fost realizate în uzinele din Marea Britanie 235 de aparate, după care producția a încetat.

Ideea lui Nicolae Ceaușescu de a

dezvolta industria românească de aviație s-a conturat în anii '70 în mod exponențial. Astfel, în 1975 a fost înființată Întreprinderea „Turbomecanică” din București pentru fabricarea sub licență a motoarelor Rolls Royce Viper (Mk 632 și 633), necesare avioanelor IAR-93 B, precum și a motoarelor Turmo IV C pentru elicopterele IAR-330 „Puma”. În 1980 a demarat programul de realizare a motoarelor Rolls Royce Spey 512-14 DW pentru avioanele ROMBAC 1-11 (BAC 1-11 seria 500), iar din 1987 au început livrările de motoare Rolls Royce Viper Mk 632-41 pentru aparatele de școală IAR-99.

Programul ROMBAC

În momentul în care Nicolae Ceaușescu a aprobat cumpărarea licenței de fabricație a BAC 1-11 de la British Aircraft Corporation, la mijlocul anilor '70, acesta a preconizat construirea a

cel puțin 80 de aparate ROMBAC (BAC 1-11 din seriile 560 și 561). Intenția a fost materializată doar parțial, prin fabricarea și scoaterea la zbor a 9 avioane ROMBAC. Primul zbor al unui aparat de acel tip (înmatriculat YR-BRA) a avut loc la 18 septembrie 1982, în prezența lui Nicolae Ceaușescu. Cel de-al nouălea ROMBAC 1-11 (YR-BRI) a zburat pentru prima dată în aprilie 1989, iar doi ani mai târziu a intrat în dotarea companiei ROMAVIA. Alte două ROMBAC (numerele de fabricație 10 și 11) au rămas la studiul de kit-uri incomplete și, după 1990, au fost distruse.

Accidentele avioanelor BAC

La 7 decembrie 1970, primul avion BAC 1-11 care a intrat în dotarea companiei TAROM (YR-BCA) s-a prăbușit din cauza vizibilității reduse în apropierea aeroportului Mihail Kogălniceanu, în cursul manevrelor de aterizare. Aparatul efectua curse regulate între România și Israel. Avionul a decolat de pe aeroportul Lod, de lângă Tel-Aviv, și s-a îndreptat spre București cu 20 de pasageri la bord și 77 membri ai echipajului. Din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile (ceață), piloții aparatului nu au primit aprobarea de aterizare pe aeroporturile Otopeni și Băneasa și au fost redirecționați spre aeroportul de lângă Constanța. În accidentul respectiv și-au pierdut viața 15 pasageri și trei membri ai echipajului.

Alte două accidente în care au fost implicate aparate BAC 1-11 din dotarea companiei TAROM au avut loc la 30 decembrie 1995 (YR-BCO) și 7 iunie 1997 (YR-BCM), fără să se știe cu pierderi de vieți omenești. În primul caz, aparatul (din seria 525 FT) asigura curse regulate între București-Otopeni și Istanbul. Accidentul s-a produs la aterizarea pe aeroportul „Kemal Atatürk” din Istanbul, în condiții meteorologice nefavorabile (lapoviță și vânt puternic). În al doilea caz, avionul implicat într-un accident (aparatul era tot din seria 525 FT) asigura curse regulate între București-Otopeni și capitala Suediei. Accidentul s-a produs la aterizarea pe Aeroportul Arlanda, de lângă Stockholm.

Dr. Petre OPRÎȘ

RADIOGRAFII CULINARE

Concursul conservelor pentru iarnă

Aduceam de acasă ce aveam, pentru gustarea de la ora 10:00. „Pachetul” consta într-un sandviș sau un borcanel cu ceva mâncare gătită. Colegele de la birouri nu prea serveau... la borcan. Noi eram gospodine excelente, care găteau la greu și pregăteau conserve pentru iarnă. Veneam cu mâncare la borcan! Ne adaptam, ne perfecționam, ne ajutam. Într-o zi, uneia îi vine ideea să facem un concurs: care a pregătit cele mai bune conserve pentru iarnă. Fără computer, dulceturi etc. Doar mâncare!

În fiecare zi, aduceam un preparat. Mai puțin murăturile și varza, care nu intrau în concurs decât după 15 decembrie. Am făcut o listă de preparate, ca să putem stabili corect arbitrajul. Juriul eram tot noi. Am început cu sucurile de roșii. Fiecare, pe rând, gusta, apoi trecea la cealaltă sticlă și așa mai departe. Eram noă fete, opt sticle erau de degustat! Pe a ta, nu! În prima zi am adus câte o sticlă cu suc de roșii. După degustare, jumătate dintre participante au avut vizite urgente atât la buda noastră cât și la cele de la etajele de mai jos. După rezolvarea urgențelor s-a stabilit că cel mai bun suc de roșii a fost al meu, pentru că nu avea nici un conservant, nici zahăr, nici sare. Natural, doar fier!

A doua zi am adus legume conservate. Întâi cele pentru ciorbe și mâncăruri. Pe primul loc a fost Mariana, cu un amestec pentru ciorbe de roșii, ardei și zarzavat în saramura, a doua Evelina cu amestecul de rădăcinoase pentru ciorbe, la sare. Au venit la rând conservele. Mai întâi cele în suc de roșii. Prima: Evelina cu legumele asortate în suc de roșii. S-a trecut la cea mai dură probă: preparatele gata pregătite, doar să fie mâncare din borcan. Aproape toate știam care va fi câștigătoare, dar nu s-a gândit nimeni să renunțe la concurs, pentru că să nu rateze degustarea. Lozina era: „Fiecare cu borcanul!”

Ne-am prezentat, pe rând. Lili a venit cu o tocăniță de legume. Bunică. Mariana, cu o fasole boabe. Mda! Toni, cu spanac. Bunice! Florica a adus mâncare de dovleci.

Bună. Gina, mâncare de bame. Bine făcută. Sanda, mâncare de vinete. Mda! Tanța, mâncare de fasole soia. Bună. Eu, mâncare de conopidă. Bună. Evelina a adus un ghiveci cu sos mult scăzut, tot pe locul unu!

Trecem la proba cea mai grea și anume zacuștile și preparatele deosebite. E, aici, fiecare prezenta tot ce putea. Oricât! Fără limită! Frica cea mai mare o aveam de Evelina care ne turtea fesul și elanul, în fiecare an, cu ceva nou. Am mers la greu zacuștile de vinete și de ciuperci. Unele aveau componentele trecute prin mașina de tocat, altele doar ușor strivite, altele mai tuți, altele mai dulci, mai cremoase... Am ieșit pe locul întâi! Apoi, Lili a adus un fel de felii de gogoșari copti, într-un sos bestial. Un fel de marinată groasă la care adaugi, după gust ceapă tăiată fideluță. Era grozavă. Eu, am pus la bătaie arpagic într-un sos picanț de roșii. Le-am făcut praf și cu sosul picanț, preparat după o rețetă a doamnei Melian, pensionară! Dar, fasolea păstăi a Evelinei era o bunănotă! Ne-a luat!

Mariana a venit cu un borcan de 800 gr, în care erau vârate bucăți de pește prăjit, peste care turnase uleiul fierbinte și lînchisese ermetic. Pește se păstrase foarte bine și era delicios. E, atunci m-am supărat și am scos borcanul cu stavrid. Preparam un fel de mâncărică din felii de gogoșari copti, roșii decojite, ceapă tăiată fideluță, morcovii, toate înăbușite, apoi lăsate la cuptor cât să iasă uleiul la suprafață. Bucăți de stavrid (mai bun este cel mic), opărite sau prăjite ușor, scurse bine, puse în borcan astfel: un strat de legume, un strat de pește și apoi un strat de legume până în gura borcanului. Se închide imediat borcanul. Totul trebuie să fie foarte fierbinte. Borcanele se mai pun în cuptorul cu ușa deschisă, pentru o oră, pe o tavă, la foc potrivit. Se lasă la răcit singure, în cuptor. La servire se adaugă usturoi pisat și verdețuță. Ah, ce le-am avut! Eram bucuroasă că am ieșit la egalitate cu Evelina, pe care o consider o gospodină excelentă.

Veronica BECTAȘ

ARTICOLUL ZILEI

DIABETUL ȘI SARCINA

Cercetările din ultimii ani au demonstrat că la femeile însărcinate se pot declara două tipuri de diabet. Forma de diabet ce apare în timpul sarcinii la o femeie care nu se știe diabetică este așa-numitul diabet gestațional. Acesta începe o dată cu sarcina și se termină o dată cu nașterea copilului. Așadar, după nouă luni, o femeie care a suferit de diabet gestațional redvine o femeie perfect sănătoasă, urmele de diabet dispărând complet. Mai mult, fătul unei asemenea mame nu va avea nici un fel de suferință și va fi un copil perfect sănătos, cu o singură condiție: în perioada de sarcină, gravida să fie bine supravegheată, iar după naștere să ducă un regim de viață rațional. Insist asupra perioadei de graviditate deoarece din luna a doua sau a treia de sarcină, dacă femeia gravidă nu și supraveghează regimul alimentar, poate să devină diabetică, diabet care, așa cum spunem, dispăre o dată cu nașterea copilului. Se știe că sarcina poate să pună în evidență o deficiență de metabolism. Gravidă care a dobândit un diabet, luată fiind în evidență de medicul specialist diabetolog (la analize se găsește crescut procentul de glucoză), trebuie tratată, altfel poate rămâne ea însăși diabetică ori copilul poate suferi o serie de perturbări. În luna a treia de sarcină se face femeii gravide un examen de glicemie sau o glicemie provocată. O atenție deosebită ar trebui să aibă în această perioadă gravidele hiperponderale sau cele care iau în greutate mai mult de 10 kg în timpul sarcinii. Există însă situații când o femeie are diabet și când, conform legii, ea poate cere întreruperea sarcinii. Dar sunt foarte multe femei tinere care vor să aibă copii și care doresc să-și păstreze sarcina. Acestea trebuie să fie luate în evidență diabetologului înainte chiar de a rămâne însărcinate. Noi intenționăm să facem pe lângă clinica noastră de nutriție chiar un centru național al femeii gravide, care să asigure asistența de specialitate diabetologică, internând femeile gravide diabetice pe tot parcursul sarcinii lunar câte o săptămână. Aici, colaborarea cu medicul ginecolog va asigura tratamentele, astfel că este posibil ca o femeie diabetică să nască un copil care să nu aibă și să nu facă toată viața lui diabet.

Prin corecta îngrijire a copilului înțelegem de fapt asigurarea aceluiași condiții pe care trebuie să le aibă și copiii născuți din mame diabetice. De altfel, 60%-70% din copiii care fac diabet nu au mame diabetice, proporția acestora fiind de sub 30%. Deci, orice copil este predispus să facă diabet dacă nu se iau măsuri, cum ar fi ferirea de infecțiile virale care provoacă diabetul. În primul rând, între acestea se numără ferirea de virusul coxciack, un virus special ce provoacă diabet. Apoi virusul gripal, scarlatina, oreionul, boli virale infecțioase. În ultimul timp s-a descoperit că diabet la copil o alimentație foarte bogată în dulciuri, în zaharoză. De asemenea, poate predispuie la diabet efortul cu care unii părinți greșit tin să facă din copilul lor un gras, un obez. Deci, nu ereditatea este cea care cântărește, cel mult se poate vorbi despre o predispoziție ereditară, în final însă factorii de mediu sunt cei care duc la diabet. Există însă un diabet al copilului care poate să înceapă în primele șase luni și

să dureze toată viața. De regulă, temerea pentru diabet se plasează între vârstele 2-3 ani, 6-7 ani și în perioada pubertară. Aceasta pentru că dezvoltarea copilului din punct de vedere metabolic se poate compara cu o adevărată explozie, cu modificări mari, cu descărcări de hormoni, cu sensibilități. Toate acestea pot perturba echilibrul hormonal al organismului, și atunci când există o predispoziție sau în perioadele acestea se pot petrec unele infecții din cele amintite, terenul este mai fragil pentru declanșarea diabetului. Așadar, mame, atenție: în jurul primei dentiții, a celei de-a doua dentiții și la pubertate. Sunt perioadele în care în organismul copilului se secretă în continuare așa-numitul hormon de creștere, care produce în organism o rezistență la insulină. Dacă în același timp există o predispoziție ereditară sau o viroză oarecare, care distrug celulele secretoare de insulină, apariția diabetului este posibilă.

Explicația motivează faptul că nu numai copilul născut din mamă diabetică face diabet, ci și cel care are de traversat asemenea situații nefaste. Dacă la 7 ani, un copil face oreion (parotidită epidemică), virusul respectiv atacă și pancreasul și dacă în această perioadă copilul nu este îngrijit cum trebuie și are și o sensibilitate, el face un diabet care rămâne definitiv. În ultimul timp se argumentează ideea că diabetul zaharat la copil este o boală autoimună. Deci, microbul atacă, organismul se apără și împreună fac un complex care distruge celulele beta. Asta nu înseamnă că orice copil poate să facă diabet. De altfel, la noi în țară, numărul de copii diabetici este în medie cam de 250 pe an, între vârstele 0-15 ani. Diabetul la noi în țară este sub media multor țări. Astfel, în Venezuela și Columbia este de 8%, în SUA de 4%-5%. La noi, dintre diabeticii care necesită insulină, numai 1%-2% sunt copii. În orice caz, tratamentele sunt conduse cu mult interes, copiii aceștia sunt perfect integrați în viața socială și școlară. Mai mult, se pare că ei au o inteligență plasată deasupra mediei. Bine îngrijiți, cu condiții bune de dezvoltare, copiii cu probleme de diabet pot să facă orice fel de sport, iar noi recomandăm insistent ca ei să facă sport (nu de performanță).

Considerăm însă tratamentul actual făcut ca un tratament provizoriu, pentru că viitorul va aduce mari transformări în ce privește stăpânirea diabetului la copii. De exemplu, se preconizează că în viitorul foarte apropiat să se facă ceva, ca un vaccin, care să apere copilul de diabet. Mai mult, să se găsească un sistem care în momentul în care a apărut diabetul să îl putem stăpâni, combătând reacția aceasta de imunitate prost înțeleasă de organism, care își unește imunitatea cu însuși microbul virotic. Pană atunci, sistemul de insulină pe care îl avem, corect făcut, la care se adaugă regimul alimentar, educația fizică formează un triplu terapeutic care ne dă posibilitatea să stăpânim dezvoltarea normală a unui copil diabetic.

Prof. dr. Iulian Mincu
Femeia, nr. 8/1989

Cercetător în anul Revoluției

(Urmare din pag. 1)

La Viața Studențească nu exista cenzură, puteai să scrii ce voiai, numai că te cenzurau singur. Nu săreai calul, pentru că nu voiai să-ți pui pe redactori în situații dificile. Imediat după prima arestare mi s-a oprit semnătura în presă, dar Dinu Marin - redactorul-șef - m-a chemat la el, mi-a spus că am călcat pe bec (călcasem!), mi-a dat un pseudonim și am continuat să scriu și să încasez „colaborările”.

Pe atunci, se câștiga bine în presă. Numai că banii se duceau la restaurantul US, de la

Casa Monteoru și la Complexul Tei, unde eram anunțat prin telefonul fără fir când se aduceau bere cehească și dederistă, țigări și rom cubanez și coniac albanez. La restaurantul US am întâlnit o atmosferă de suspiciune și frică de Securitate pe care cercetătorii în sociologie nu le aveau. Țin minte cum toată lumea te avertiza să nu discuți prea liber cu un fel de romancier, acum realizator de emisiuni tv, suspectat că „toamnă” inteligent, adică fără semnătură. Sau să nu-ți dai drumul la gură prea mult cu un fel de filozof, care nu semna nimic, nu spunea nimic, nu făcea nimic, dar mergea la burse

în Germania din doi în doi ani. Pentru criticii, poeții și scriitorii de la Casa Monteoru, discuțiile libere dintre sociologi despre primul Guvern necomunist din Polonia, căderea URSS, acordurile dintre Gorbaciov și Reagan, opoziția Doinei Cornea, a lui Radu Filipescu și Mircea Dinescu, declarațiile lui Silviu Brucan și poveștile inspăimântătoare despre chinurile lui Petre Mihai Băcanu și Gabriel Andreescu erau adevărate provocări securiste. Lumea scriitorilor era plină de fantasmă, cea a sociologilor era mult mai realistă.

Alin TEODORESCU

ECONOMISEȘTI ȘI CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Căntile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

O GREVĂ A DIRECTORILOR DE FABRICI ÎN MOLDOVA SOVIETICĂ

Pare ciudat, dar în Moldova Sovietică niște directori de fabrici au organizat, ieri, o grevă. Ei îi îndeamnă pe muncitorii lor să facă în curând și alte greve. Iar secretarii de partid ai fabricilor respective încurajează la rândul lor grevele. Organizatorii grevelor și participanții la ele sunt personalul de naționalitate sau de limbă rusă. Ei protestează contra proiectelor de lege care prevăd proclamarea limbii materne a moldovenilor drept limbă de stat a republicii și revenirea la grafia latină. Greva de ieri a durat două ore și a avut un caracter de avertizare. O nouă grevă de avertizare a fost anunțată pentru zilele de vin; aceasta va dura o zi întreagă. Organizatorii au mai amenințat cu greve de mare amploare în cazul în care Sovietul Suprem al republicii nu ar da curs protestului lor în chestiunea limbii de stat.

Pentru a răspunde tendințelor autonomiste manifestate de mișcarea națională a românilor din Moldova Sovietică, directorii de fabrici și-au mobilizat pe etnicii ruși din Transnistria, care au intrat în grevă cu intenția de a bloca economia FOTO: Ilarion Țiu

Grevelor au loc la fabrici ai căror conducători și forța de muncă sunt în mare majoritate de naționalitate rusă, aduși în ultimii ani în Moldova dintr-un Prut și Nistru. Aceste fabrici sunt mari întreprinderi de subordonare unională, adică subordonate direct ministerelor de la Moscova, iar nu guvernului Republicii Moldovenești. Conducerea acestor întreprinderi încearcă acum să-i ridice pe muncitorii ruși împotriva moldovenilor, băștinași ai republicii. Aparatul birocratic imigrat în Moldova nu-i convine actul de dreptate istorică și națională care revine limbii materne a moldovenilor în drepturile ei firești. Într-adevăr, noua situație îi va obliga pe deținătorii fotoliilor să învețe limba populară băștinaș și majoritar sau să renunțe la privilegiile lor și să plece acasă.

discuție proiectele de legi cu privire la limba de stat a republicii. Proiectele sunt favorabile moldovenilor. De aceea, inițiatorii protestului încearcă acum să blocheze cursul normal al producerii legislative. Săptămâna trecută a avut loc la Tighina o consfătuire de organizare a mișcării de protest. Au participat la această consfătuire directori, ingineri șefi, șefi sindicali, și secretari de partid ai unor întreprinderi din Chișinău, Tighina, Tiraspol și Ribniza. Toți oamenii de naționalitate sau limbă rusă. Conducătorii de întreprinderi au hotărât să formeze o organizație numită „Uniunea Consiliilor Oamenilor Muncii din Moldova”; se vede clar despre ce fel de oameni ai muncii este vorba. Scopul declarat al organizației este acela de a face presiuni pentru proclamare și a limbii ruse ca limbă de stat a Republicii Moldovenești, în interesul populației de limbă rusă din republică. Dar care sunt interesele reale în joc? În ceea ce privește personalul de conducere, unul singur: acela de a-i da posibilitatea să se bucure și de acum înainte de posturi și privilegii fără a trebui să învețe limba moldovenilor, limba magică a autohtone, care de fapt îi și în-

treține prin munca ei pe conducătorii soșiți aici. Interesul acestora merge mână în mână cu cel al ministerelor economice centrale de la Moscova. Aceste ministere reprezintă una dintre principalele forțe de rezistență împotriva restructurării sovietice. Restructurarea urmărește descentralizarea economiei și creșterea unor importante atribuții de decizie și control ale ministerelor centrale pe seama guvernelor republicilor. În rezistența sa împotriva descentralizării, aparatul birocratic a găsit un aliat neașteptat; muncitorimea rusă adăugând la lucru în întreprinderile unionale amplasate în republicile naționale. Iată de ce conducătorii întreprinderilor unionale din republici caută să-i ațâțe pe muncitorii ruși împotriva mișcărilor național-democratice care promovează restructurarea. Această luptă între forțele reformei și cele ale dogmatismului are loc în prezent în mai multe republici sovietice. Ea se desfășoară chiar în aceste zile în Estonia, și a cuprins acum și Republica Moldovenească.

În ultimele săptămâni, ziarul în limbă rusă ale unor mari întreprinderi din Tiraspol și Tighina au publicat articole chemând la opoziție contra revendicărilor moldovenilor. Ședințe ale activului de partid și sovietic din aceste două orașe, în care populația de limbă rusă predomină iar activul este în mare majoritate rusesc, au votat rezoluții în același sens, protestând contra proiectelor de legi privitoare la limba de stat. Ba la Tiraspol, comuniștii orașului au hotărât în semn de protest să nu mai dea cotizații partidului Comunist al Moldovei, ci direct Moscovei, după cum informa ziarul de limbă rusă, Kirovet, al uzinei de mașini din oraș. La Tighina, după cum informează ziarul de limbă rusă al orașului, intitulat Pobeda, mai mulți membri ai organizației naționaliste rusești Interfront au jucat un rol activ la ședința activului orașenesc. Cu atât mai curajoasă în aceste împrejurări apare atitudinea celor câțiva moldoveni prezenți la ședința activului - printre care V. Enache și M. Rață - care au luat cuvântul în sprijinul revendicărilor popularilor lor.

Proteste de ieri ale personalului de limbă rusă din Moldova au provocat consternare în rândurile conducerei de partid de la Chișinău. Aseară, imediat după buletinul de știri al Tele-

viziunii de la Moscova, Vremya, care a transmis o știre despre evoluția situației, a luat cuvântul la televiziunea moldovenească domnul Ion Gutu, proaspăt numit secretar pentru probleme ideologice al partidului Comunist al Moldovei. El i-a chemat pe toți cetățenii republicii la calm și cumpănare și a avertizat pe cei care provoacă vrajba între grupurile etnice; reieșea clar din spusele sale că demnitarul de la Chișinău se referea la naționaliștii ruși din Interfront și la cei care încearcă să manipuleze acest naționalism prin Uniunea Consiliilor numite ale Oamenilor Muncii. Protestele acestora sunt considerate de conducerea republicii drept destabilizatoare și neavenite, iar organizatorii lor, pasibili de sancțiuni pe linie de partid. Frontul Popular din Moldova consideră că ne aflăm în fața unei reacțiuni antiestructuriste și prin definiție antidemocratice, căci organizatorii ei recurg la metode extra-parlamentare spre a contracara procesul legislativ și pentru că ei încearcă să impună drept limbă de stat limba a numai 12 procente din populația republicii care reprezintă rușii, în timp ce moldovenii formează 64% din populația ei.

Conducerea Frontului Popular privește desfășurarea situației cu calm, fără să o dramatizeze. Ea a spus că în cazul în care anumite orașe cu populație rusească trece la greve de amploare, atunci se prea poate ca populația moldovenească din satele inconjurătoare să-și manifeste indignarea trecând la rândul ei la greve de aprovizionare față de orașele respective. Dar Frontul Popular va întreprinde tot ce-i stă în putință spre a nu se ajunge la o confruntare între - cum a spus astăzi unul dintre conducătorii Frontului - între cei care toarnă uleiul și cei care coc pâinea. Interesele lor sunt în fond aceleași și ele țin în primul rând de avansarea restructurării. Dar vor înțelege acest lucru și muncitorii de naționalitate rusă care încep să se lase manipulați de aparatul birocratic? Vor înțelege ei că interesele lor sociale fundamentale îi apropie de curentul reformist promovat de Frontul Popular, iar sunt de aparatul birocratic, chiar dacă aparatul e de aceeași limbă cu ei?

Vladimir Socor
Buletin al Radio Europa Liberă,
Arhiva Institutului Național pentru
Memoria Exilului Românesc,
Fond Ion Dumitru

anunțuri

VĂNZĂRI

Biblioteca Lucafașul - Grand compusă din 5 corpuri, amplutiner Delia, picup Unitra - PDEM. 02, boxe 20 W, 8 ohmi, rochie ocazie neagră 42-44, derulator VHS deosebit, radiocasetofon cu căști, Philips, toate absolut noi, Opel Record 1700 Olimpia cu piese.

CUMPĂRĂRI

Segmenți Fiat 850. Vând vilbrochen nou Renault 16 și bicicletă Pegas pliantă.
Cumpăr orice tip autoturism (Diesel). Vând Aro 224 D, nou motor Brașov. Aștept provincia.
Cumpăr casă (zonă munte sau deal) două-trei camere, dependințe, încălzire gaze, eventual cu rămânerea fostului proprietar în casă.
Fructieră, bombonieră, plafonieră Galle, Daum Nancy, păpuși porțelan perfecte sau defecte, obiecte vitrină.

vremea

În țară, vremea a fost caldă mai ales în centrul și sudul țării. Cercul a fost variabil în nordul, nord-estul și estul țării, unde izolat au căzut averse. În restul teritoriului, cercul a fost mai mult senin. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări în zona de munte. Temperatura maximă a fost

cuprinsă între 29 și 35 grade. Izolat, în centrul țării și la munte s-a produs ceață. În București, vremea a fost caldă, cu cerul variabil mai mult senin. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 35 și 37 grade, iar minima, nocturnă, între 19 și 21 grade.

tv 17 august 1989

19:00 Telegazeta. În întâmpinarea marii noastre sărbători naționale
19:25 Gloriosul drum al Revoluției. Contribuția româniei la înfrângerea fascismului, la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din Austria. Redactor Horia Vasiliani
19:45 Sub conducerea partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, mărețe înfăptuire în anii socialismului. Proprietatea socialistă - temelie a succeselor agriculturii românești
20:05 Laureți ai Festivalului național „Cântarea României”
20:35 Tinerete - educație - spirit revoluționar. Spiritul novator - Expre-

sie a atitudinii revoluționare. Redactor Elena Crețu
20:55 Film serial. Misiunea. Producție a Studioului de Film TV, realizată în Centrul de Producție Cinematografică „București”. Premieră pe țară
Cu: Ovidiu Iuliu Moldovan, Ștefan Iordache, Șerban Ionescu, Mișcă Popescu, Vistrian Roman, Stela Popescu, Constantin Diplan, Cezara Dafinescu, Păpăndur, Ion Dichiseanu, Dumitru Rucăeanu, Maria Rotaru, Șerban Ceala, Mariana Calotescu și alții. Scenariu Virgil Calotescu. Episodul 2
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

IMAGINI DE VIS

ORIZONTAL: 1) Reprezentant de seamă al fovismului, semnatul pânzei „Visul” (Henri) - Scriitor bistrițean, prezentând visele Dorei pe patul de spital, în povestirea „Sub poșgița subțire a somnului” (Valentin). 2) „...visurilor noastre”, cronică romantică, în șase tablouri, de Alexei Arbuзов (neart) - „...Vis despre...”, tablou al maghiarului Imre Amos. 3) Fiord în Norvegia - Camă - Scriitoare contemporană, autoarea cărții pentru copii, „Poveștile visului” (Monica). 4) Spulberarea viselor (pl) - „...în...visul nu se mai întoarce”, poezie de Emil Manu, din volumul „Vesperalia”. 5) Autorul melodiei „Azi noapte te-am visat” (Ion) - Catene! 6) Emilia Stănescu - Localitate în Camerun - Recipient. 7) Aurel Popescu - Tudorel Zidaru - Poetă mexicană, semnatara volumului „Primum vis” (Iuana Ires de la...). 8) Filmul lui Bzyan Forbes, „Vis de glorie”, i-a permis acestei tinere actrițe o evoluție de excepție, alături de Christopher Plummer și Anthony Hopkins (Tatum) - Autorul poeziei „Abandonat visării”, din volumul „Hibernale” (Nicolae). 9) „...și visele: eseu asupra imaginii materiei”, lucrarea filosofului și criticului literar francez Gaston Bachelard - „Vis de...”, melodie de Mircea Romcescu - Exclamație de frig 10) Actor italian, rolul principal în filmul lui Renato Castellani, „Vis spulberat” (Leo) - „Un vis într-un vis” și „Tărâmur de vis” sunt două poeme din creația acestui mare scriitor american. 11) Scriitor român, autorul romanului „Privighetă de ziua”, al cărui capitol 20 prezintă „o săptămână de lene, dragoste și visare” - Un cont deschis 12) Lumea aceasta, nu cea de vis - Autoarea poeziei „Visul e aproape” (Magda)

VERTICAL: 1) Exponent de seamă al realismului psihologic italian, semnatul nulei „Visul” (Alberto) - „Vis de...”, un frumos vals românesc, semnat de George Ochi-albi. 2) Scriitor român contemporan, autorul romanului „Oamenii visează tandrafiiri” (Ion) - Autorul melodiei „Frumoasă-i visarea” (Temistocle). 3) Apreciat umorist autorul lucrării „Carte de explicare a viselor” - Autorul prozei „Lupta viselor cu apa”, din volumul „Anatomia suferinței” (Mihail). 4) Împlinirea visului! - „Vis despre... fermecat”, volum de versuri de Istvan Olah (pl) - Hărție adunată. 5) Noroi - „Visând cu...”, poezie de Anghel Dumbrăveanu. 6) Eiseit și poet francez, autorul volumului de versuri „Visurile întunerului” (Andre) - Localitate peruană. 7) Perioadă - Liric clujean, autorul poeziei „Visul” - Comună în URSS. 8) Curmătură - Regizor francez din creația căruia face parte filmul „Julietta sau Cheia visurilor” (Marcel) - Campion. 9) Poet simbolist, autorul volumului „Sub cupola de vis” (Ion M) - În duet! - Tip de fibră textilă. 10) Orașul în Suedia - Regizorul maghiar al filmului „Mefisto”, ce a semnat și pelicula „Vârsta viselor” (Istvas). 11) Acesta - Actriță italiană, prezentată-n filmul „Visul spulberat” (Casseta). 12) Prozator francez, semnatul lucrării „Visare asupra naturii primitive a omului” (Etienne Prevect de) - Ciolan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Almanah Știința tineretului 1989

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Fuga sportivilor români - doar unii dintre ei primesc permisiunea oficială de a ieși din țară

Juan José Fernández scria în El País de la 16 august 1989 despre situația sportivilor români ale căror deplasări în străinătate erau dur restricționate. „Înainte ca fotbalistii români, Marcel Sabou și Gheorghe Viscreanu, să ceară sămbătă azi politic în Spania, ei s-au lovit, în RFG, de atitudinea nefavorabilă față de refugiații din țările estice. După ce au fost refuzați la Frankfurt, ei încearcă să câștige timp în Madrid pentru a-și legaliza situația și pentru a-și continua carierele sportive în afara țării lor natale. Ieșirea tinerilor sportivi din țară este acum interzisă în România, decizie provocată printr-o altă deosebită fugă a deținătorii recordului mondial la nataje, Livia Copariu.

în Bulgaria și Cehoslovacia. Situația politică a țării și numeroasele probleme interne contribuie la ermetizarea țării. Cu toate acestea, în cazul fotbalului, sportul național în România, s-au făcut excepții pentru a recompensa diversii jucători. Și cazul tenismanului Ilie Năstase a fost o excepție, jucătorul însuși fiind excepțional. Acesta a ajuns la un acord cu autoritățile române, prin care nu numai că aducea o contribuție financiară în țară, dar și una de publicitate pentru țara sa natală. Puțin câte puțin, căsătorindu-se în Franța, el a devenit o adevărată celebritate internațională. Un alt sportiv favorizat de regim a fost Ladislau Boloni, creierul echipei de fotbal Steaua București, campioana europeană în 1986, și a selecționat naționale pentru care a jucat în 108 meciuri. În 1987 a primit aprobarea oficială pentru a juca la echipa belgiană Racing Jet Bruxelles, de unde în februarie 1988 a plecat în Franța, la echipa de Divizia a doua, Créteil. În luna aprilie a acestui an s-a transferat la echipa franceză Lens,

unde joacă și fostii steliști, căpitanul și mijlocășul Tudorel Stoica, 32 de ani, și fundașul Victor Pițurcă, 33 de ani. Posturile acestora au fost preluate de Hagi și respectiv Lăcătuș.

Amatorismul

Sabou, 24 de ani, și Viscreanu, 28 de ani, chiar dacă nu sunt atât de promițători precum cei trei despre care am vorbit mai sus, nici măcar au un put să pună problema ieșirii din țară. Și asta în contextul bune evoluții la echipei naționale în calificările pentru Campionatul Mondial din Italia și al înaltului nivel sportiv menținut de Steaua în Europa, acești factori îmbunătățind statutul fotbalistilor din prima divizie. Transformarea din fotbal de amatori în fotbal profesionist a conferit titlul de jucător profesionist pentru 500 de jucători români. În schimb Viscreanu și Sabou nu a fost de ajuns acest titlu. Cum nici Miodrag Belodedici, o altă vedetă de la Steaua, nu s-a mulțumit doar cu acest titlu, el

joacă de la începutul anului pentru Steaua Roșie Belgrad.

De la Károly la Piroso

Nici Béla Károly, antrenorul Nadiei Comănești, nu a fost mulțumit de viața dusă în comunism. Dorind să respire aer occidental, în 1981, aflat într-un turneu, acesta a rămas împreună cu soția și fiica sa în Statele Unite. Mai târziu, la clubul său din Huston, Károly și-a reconfirmat valoarea descoperind-o pe Mary Lou Retton, campioana olimpică de la Los Angeles din 1984. În noiembrie 1987, selecționata română de rugby, cea mai bună echipă europeană, după Franța, nepunând la socoteală echipele britanice, a jucat meciul din cadrul campionatului FIFA, la care trebuia să fie gazdă, pe teren francez, la Agen. Doi atacanți nu au ratat șansa de a rămâne peste hotare. Victor Avram a rămas să joace pentru echipa din Agen, unde ulterior a început să lucreze în cadrul Primăriei. Laurențiu Constantin a rămas la echipa Biarritz Olympique, dar a

avut neșansa ca din octombrie 1988 să fie suspendat pentru un an, pentru că a lovit un jucător accidentat al echipei adverse. Totuși, datorită unei schimbări în regulamentul, sancțiunea a fost redusă la patru luni. În luna aprilie a acestui an, vicepreședintele Federației Europene de tenis de masă, fosta campioană mondială, Ella Zeller, s-a aflat în RFG pentru Campionatul Mondial de la Dortmund, în calitate de șefă a delegației române. La finalul campionatului, aceasta a dispărut și a cerut azil politic. Și Spania are un precedent cu o sportivă din România. În 1981, la 19 ani, Pirosoa Abos, campioană națională de juniori, a venit în 1981, la vârsta de 19 ani, să studieze la Universitatea din Jaca și a rămas peste hotare. A obținut cetățenia un an mai târziu și s-a căsătorit în 1984 cu fondistul Enrique Quesada. Este cea mai bună specialistă din Spania și a participat la ultimele Jocuri Olimpice de iarnă de la Calgary din 1988.

amintiri

UN POPAS INCANTATOR IN TOT CURSUL ANULUI!
Complex de alimentație publică și cazare „CRISUL” din Chișineu-Criș
Condiții dintre cele mai bune de cazare și recreare. La dispoziția turiștilor un club de cafeletărie, un restaurant, braseria, bodagă și camere confortabile, prevăzute cu încălzire centrală și modern mobilată.

CAP COMPAS 17 AUGUST

Cargoul „Sibiu” încheia al 155-lea voiaj

Miercuri, 16 august, reveneau în țară mineralizările „Bărlad” și „Buhuși”; ambele puteau transporta 55.000 de tone mărfuri. În aceeași zi au acostat și două nave mai mici - cargourile „Sibiu” și „Nicoresți”. Lansat la apă în 1975, „Sibiu” făcea parte din prima serie de vapoare fabricate în România. În august 1989, nava totaliza 155 de voiaje, s-a confesat ulterior comandantul ei, Ioan Parâncu, ziaristilor de la „Dobrogea Nouă”. În misiunea încheiată la 16 august, comandantul de cursă lungă Parâncu fusese ajutat de secundul Nicolae Egorov, șeful-mecanic Dumitru Dumitru,

radiotelegrafistul Gheorghe Gherman, motoristul Daniel Neculcea, strungarul Alexandru Anghel, Teodor Cristea și Marin Dobre. (C.D.)

Nave în drum spre țară:

„Bărlad”, „Buhuși”, „Nicoresți”, „Sibiu”, „Teiuș” sosesc astăzi, 16 august; „Prahova”, „Tg. Lăpuș” - 17 august; „Floresți”, „Zalău” - 18 august; „Tg. Ocna” - 19 august; „Baia de Criș” - 22 august; „Cotnari”, „Valea Albă” - 24 august; „Bihor”, „Bistret” - 25 august; „Bals” - 29 august; „Călan”, „Comănești” - 30 august; „Fundulea” - 2 septembrie; „Oituz” - 4 septembrie.

Nave în porturi străine

„Anina”, „Moldovița” - Durres; „Alexandria” - Djibouti; „Arad” - Cochin; „Bazias 2” - Samsun; „Bacău” - Leixoes; „Baia de Aramă” - Talbot; „Bazias 4” - Tyr; „Baia Nouă” - Almeria; „Borcea”, „Bobalna”, „Oltul” - Puerto Ordaz; „Bujoreni” - Gdansk; „Blaj”, „Beiuș” - Bejanja; „Curtea de Argeș” - Bangkok; „Deva” - Corint; „Firiza” - Whampoa; „Făurei” - Colombo; „Frunzănești” - Mariell; „Fălciu” - Shanghai; „Giurgeni”, „Ilfov” - Bombay; „Humulești” - Port Bandar; „Hunedoara” - Alger; „Horezu” - Karachi; „Hațeg”,

„Mărășești” - Singapore; „Libertatea” - Sidi Kerir; „Lotru” - Gaeta; „Moinești” - Conakry; „Mehedinți” - Dar El Salaam; „Medias” - Limassol; „Nazarcea” - Diliskelesi; „Panciu” - Manilla; „Periș” - Rotterdam; „Săveni” - Tripoli; „Sucevița” - Bremen; „Săbăreni” - Lubeck; „Săcele” - Hamburg; „Soloca” - Istanbul; „Simeria” - Abou Dhabi; „Seimeni” - Topoloveni; „Tazlău”, „Tohani” - Alexandria; „Slobozia” - New Port; „Tismăna” - Eleusis; „Tg. Mureș” - Toplița - Port Said; „Tg. Bujor” - Sevilla; „Tomis” - Tubarao; „Zimnicea” - Mersin.

Celelalte nave ale flotei maritime comerciale sunt în drum spre porturi străine sau în porturile românești. (După situația comunicată de „Navrom” în ziua de 15 august).

